

Årsberetning 2022

Ringerike kommune

RINGERIKE
KOMMUNE

nærmest det meste

Innhold

Forord	3
Regnskapsresultat 2022	4
Årsregnskap	5
Egenkapital	22
Handlingsregler	22
Finans	23
Budsjettpremisser	26
Måloppnåelse	34
Etikk og antikorrupsjon	34
Internkontroll	34
Mangfold og likestilling	35

Årsberetning

Forord

Året 2022 ble preget av store økonomiske usikkerheter gjennom året. Det viser utviklingen i årsprognosene i måneds- og tertialrapportene som endret seg mye gjennom året sett opp mot det endelige regnskapsresultatet. Usikkerheten dreide seg mest om strømutgifter for året, koronakompensasjon for første halvår 2022, skatteinntekter og utgifter og inntekter i forbindelse med bosetting av flyktninger i en ekstraordinær situasjon.

Ringerike kommunes regnskapsmessige netto driftsresultat for 2022 endte negativt med 0,1 millioner kroner. Etter avsetninger til og bruk av bundne fond, spesielt fra selvkostområdene, ble resultatet positivt med 36,9 millioner kroner som er avsatt til disposisjonsfond.

Det er et samlet merforbruk i driftssektorene på 52,5 millioner kroner i tillegg til at det oppsto en negativ avkastning i Fossefondet på 17,5 millioner kroner. Dette dekkes inn ved høyere skatteinntekter og rammetilskudd samlet på 92 millioner kroner over budsjett. Avvikene gjenspeiler den usikkerheten som har vært på det økonomiske området i 2022.

Driftsinntektene økte med 5,95 prosent i 2022, mens driftsutgiftene økte med 6,05 prosent. For ytterligere analyser viser vi til Årsrapport 2022.

Avsetning til disposisjonsfond, som sørger for at reserven nå utgjør over 11 prosent av brutto driftsinntekter etter driftsåret 2022, gir kommunen et godt utgangspunkt for forutsigbare og gode tjenester også i årene som kommer. Økende gjeld og finansutgifter gjør allikevel at kommunen må ha fokus på en bærekraftig økonomi som tilpasser utgiftene til inntektene i årene som kommer.

Tore Isaksen

Kommunedirektør

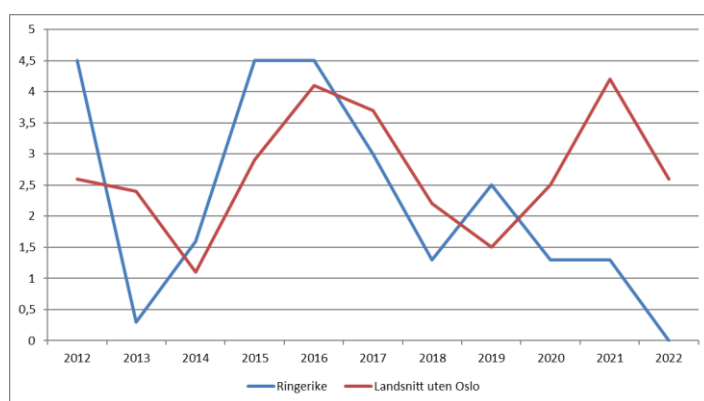
Roger Mathiesen

Kommunalsjef økonomi

Regnskapsresultat 2022

Regnskapet for 2022 viser et netto driftsresultat etter finansposter på - 0,1 millioner kroner. Det utgjør 0 prosent av brutto driftsinntekter. Revidert årsbudsjett viser netto driftsresultat på 0,25 prosent. Beregner vi driftsresultat etter bruk av og avsetning til bundne fond var resultatet positivt med 36,9 millioner kroner som tilsvarer 1,3 prosent av brutto driftsinntekter. Midlene er avsatt til disposisjonsfond.

Foreløpige tall Kostra tall pr 15. mars viser et gjennomsnittlig netto driftsresultat for norske kommuner (uten Oslo) på 2,6 prosent. Sett i forhold til landsgjennomsnittet viser dette nøkkeltallet følgende utvikling i Ringerike siste 10 år:

Netto driftsresultat blir ansett som hoved indikator for den økonomiske balansen. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk fra hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer.

Årsregnskap

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Rammetilskudd	-882 767	-859 528	-811 528	-853 106	41 578
Inntekts- og formuesskatt	-992 977	-945 485	-1 060 485	-1 111 404	50 919
Eiendomsskatt	-56 351	-57 000	-57 000	-56 758	-242
Andre generelle driftsinntekter	-19 478	-19 861	-19 861	-18 096	-1 765
Sum generelle driftsinntekter	-1 951 573	-1 881 874	-1 948 874	-2 039 364	90 490
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 787 046	1 719 965	1 792 958	1 868 650	-75 692
Avskrivninger	148 758	128 000	128 000	156 703	-28 703
Sum netto driftsutgifter	1 935 805	1 847 965	1 920 958	2 025 353	-104 395
Brutto driftsresultat	-15 769	-33 909	-27 916	-14 012	-13 905
Renteinntekter	-14 412	-12 980	-23 980	-31 127	7 147
Utbytter	-25 540	-32 000	-36 000	-36 667	667
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-18 089	-9 000	-9 000	17 029	-26 029
Renteutgifter	46 141	60 503	72 503	77 354	-4 851
Avdrag på lån	142 256	146 000	146 000	144 249	1 751
Netto finansutgifter	130 357	152 523	149 523	170 838	-21 315
Motpost avskrivninger	-148 758	-128 000	-128 000	-156 703	28 703
Netto driftsresultat	-34 170	-9 386	-6 393	124	-6 517
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	8 070	0	0	30	-30
Avsetninger til bundne driftsfond	66 862	7 489	7 489	32 306	-24 817
Bruk av bundne driftsfond	-89 816	-23 003	-23 003	-69 382	46 379
Avsetninger til disposisjonsfond	49 054	24 900	21 907	36 922	-15 015
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	34 170	9 386	6 393	-124	6 517
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue og netto inntektsutjevning

Kommunens budsjetterte skatteinntekter for regnskapsåret 2022 var satt til 1060 millioner kroner i revidert budsjett. Den faktiske skatteinntekten ble 51,0 millioner kroner høyere enn budsjettert og endte i 2022 på 1111 millioner kroner. Det er en økning på 139 millioner kroner i forhold til fjoråret som utgjør 10,7 prosent.

Kommunens totale skatteinntekter inklusive eiendomsskatt ble 1168,2 millioner kroner. Dette var 165,7 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjettert.

Ringerike kommune hadde 88 prosent av landsgjennomsnittet i skatt per innbygger i 2022.

Ulikheter i skatteinntekter pr. innbygger mellom kommunene utjevnes delvis gjennom skatteutjevningen. Denne utjevningen skjer løpende gjennom året og kommer med et oppgjør etter årsskiftet. Dette er ment å dekke opp noe av den ulikheten kommunen har hatt i sine skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnittet og utgjør en del av rammetilskuddet. Kommunen har mottatt 81,1 millioner kroner gjennom skatteutjevningsordningen.

Etter skatteutjevningen er Ringerike kommunes skatteinntekter på 94,5 prosent av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd og skjønnsmidler fra staten

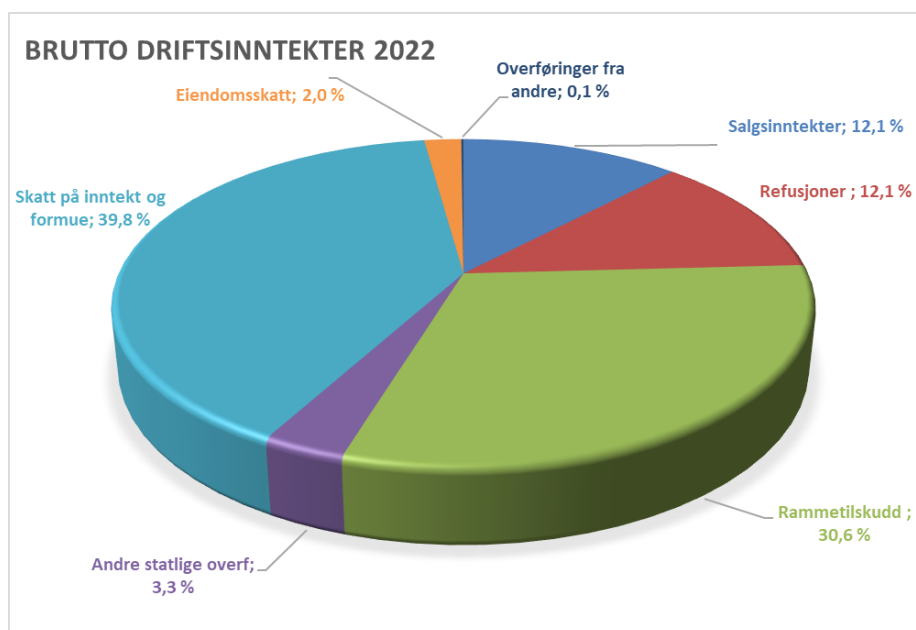
Ringerike kommune fikk overført 853,1 millioner kroner i samlet rammetilskudd og skatteutjevning fra staten i 2022. Det er 41,6 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Avviket skyldes hovedsakelig mottatt refusjon for koronautgifter på 35 millioner kroner som kommunen mottok i desember 2022.

Eiendomsskatt

Ringerike kommune fikk inn 56,8 millioner kroner i eiendomsskatt i 2022. Dette er 0,2 millioner kroner lavere enn budsjettert. Inntekten fordeles på faste boliger og fritidseiendommer med 40,5 millioner kroner og annen eiendom (næringseiendom og annet) med 16,2 millioner kroner. Det er en svak økning fra foregående år.

Driftsinntekter fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsinntektene fordeler seg på ulike typer inntekter.

Felles skatteinntekter og rammetilskudd fra staten er i utgangspunktet inntekter kommune i liten grad kan påvirke. For 2022 utgjorde disse inntektene 72,4 prosent av de totale driftsinntektene til kommunen, som er en nedgang på 0,9 prosent fra 2021.

Driftsinntekter – utvikling

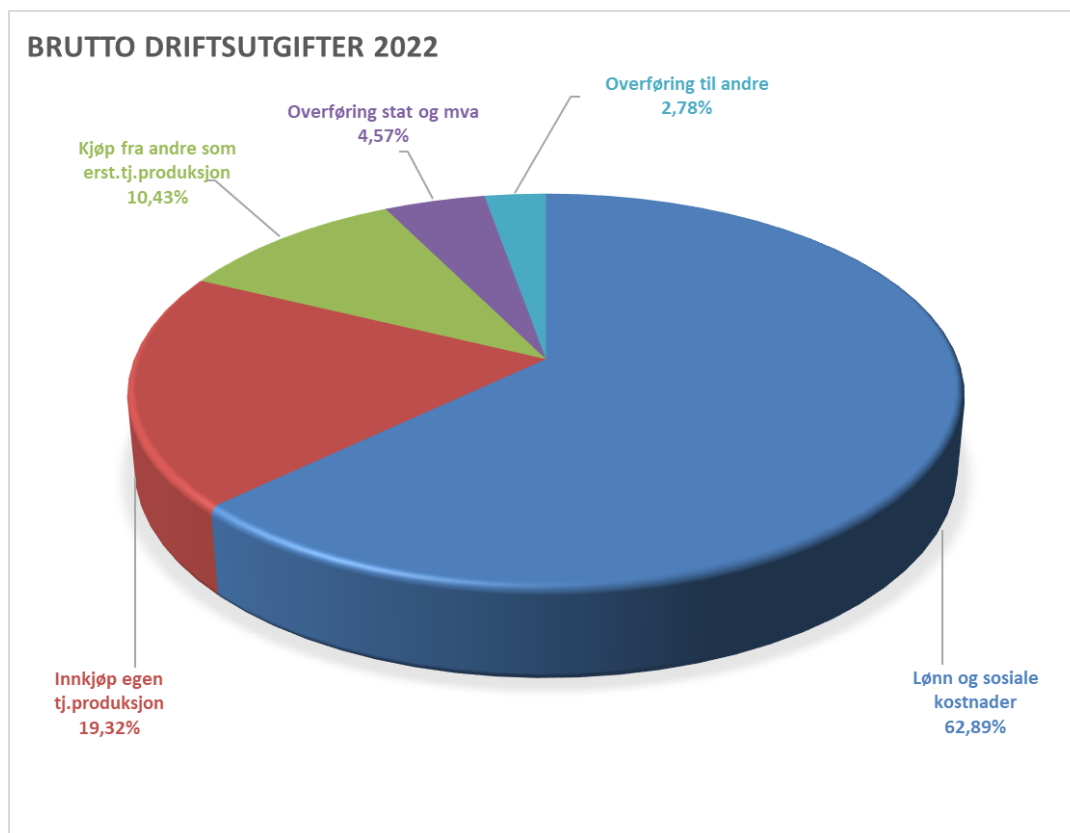
	2020	2021	2022	Endring fra 2021 til 2022
Salgsinntekter	283 291	309 146	336 485	27 339
Refusjoner	313 717	300 130	337 065	36 935
Rammetilskudd	874 233	882 767	853 106	-29 661
Andre statlige overføringer	127 189	88 827	91 489	2 662
Skatt på inntekt og formue	853 860	992 977	1 111 404	118 427
Eiendomsskatt	56 551	56 351	56 758	407
Andre direkte og indirekte skatter	655	281	405	124
Overføringer fra andre	3 627	2 911	3 354	443
SUM	2 513 123	2 633 390	2 790 066	156 676

De totale driftsinntektene i 2022 var på 2,790 milliarder kroner, en økning på 156,7 millioner kroner i forhold til 2021. Økningen i skatt og rammetilskudd er på 118,4 millioner.

Samlet vekst av totale inntekter fra 2021 til 2022 var på 5,95 prosent.

Driftsutgifter - fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsutgiftene fordeler seg på ulike typer utgifter.

Lønnsutgiftenes andel av kommunens samlede utgifter utgjør 62,9 prosent i 2022.

Driftsutgifter – utvikling

	2020	2021	2022	Endring fra 2021 til 2022
Lønn og oppgavepliktige ytelser	1 196 725	1 264 378	1 317 537	53 159
Sosiale utg. (arbeidsgiveravgift og pensjon)	313 611	329 455	334 887	5 432
Innkjøp egen tjenesteproduksjon	411 102	443 615	507 714	64 099
Kjøp fra andre som erstatter egen produksjon	264 149	266 110	274 095	7 985
Overføring til andre	107 213	110 561	120 169	9 608
Overføring til stat og mva	64 397	61 782	72 931	11 149
SUM DRIFTSUTGIFTER eks avskrivninger	2 357 197	2 475 901	2 627 333	151 432

Lønn og oppgavepliktige ytelser utgjorde 1 317,5 millioner kroner i 2022. Fra 2021 til 2022 utgjør økningen 53,2 millioner kroner, en økning på 4,2 prosent.

Sosiale utgifter utgjorde 334,9 millioner kroner i 2022. Fra 2021 til 2022 utgjør økningen 5,4 millioner kroner, en økning på 1,65 prosent.

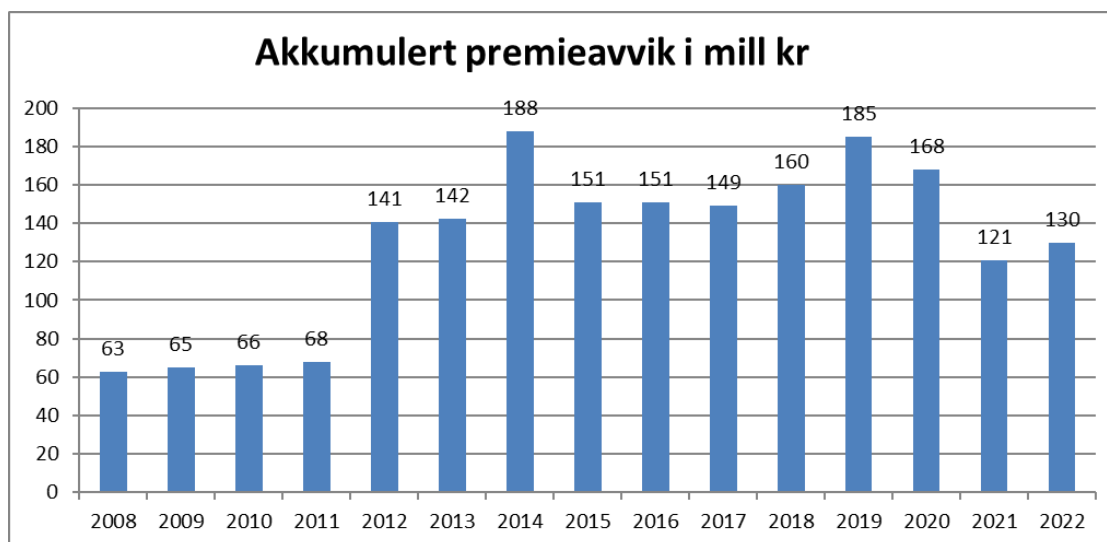
Innkjøp til egen tjenesteproduksjon utgjorde i 2022 507,7 millioner kroner, en økning på 64,1 millioner kroner fra 2021, en økning på 14,5 prosent.

Kjøp fra andre som erstatter egenproduksjon viser en økning i 2022 på 8 millioner kroner til 274,1 millioner kroner.

Overføring til andre utgjorde i 2022 120,2 millioner kroner, en økning fra 2021 på 9,6 millioner kroner, det vil si økning på 8,69 prosent.

Utvikling akkumulert premieavvik 2008-2022

Når det er forskjell på innbetalt pensjonspremie til forsikringselskapet og beregnet netto pensjonskostnad oppstår det i kommunale regnskap et premieavvik. Ordningen ble innført i 2002 for å sikre en jevnere og mer forutsigbar pensjonskostnad i kommunens regnskap. Dersom premieavviket blir positivt inntektsføres dette i regnskapet for så og utgiftsføres over de neste 7 årene (amortisering), og omvendt dersom det er negativt. Ringerike kommune har etter 2022 et akkumulert positivt premieavvik på 130 millioner kroner, en økning på 9 millioner kroner fra året før. Dette inngår i kommunens årlige budsjetterte og regnskapsførte pensjonskostnader.

Særskilte forhold utgifter 2022

Ressurskrevende brukere

Det er ved årsavslutningen inntektsført refusjon knyttet til ressurskrevende brukere på 47,5 millioner kroner. Refusjonen skal kontrolleres og revideres før endelig utbetaling skjer i 2023.

Merverdiavgift

I løpet av 2022 er det kommet til en avklaring av tidligere års feilaktig merverdiavgiftskompensasjon. Kostnaden for oppretting av dette ble dekket innenfor tidligere års avsetninger.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr	Avvik i %
Folkevalgte og revisjon	12 860	11 591	12 085	12 334	-249	-2,1 %
Administrasjon og fellestjenester	90 532	79 905	82 122	86 267	-4 144	-5,0 %
Strategi og utvikling	54 573	59 974	65 758	66 620	-862	-1,3 %
Utdanning og familie	724 206	672 290	724 455	758 361	-33 905	-4,7 %
Helse og omsorg	769 027	750 543	814 454	836 479	-22 025	-2,7 %
Teknisk, kultur og idrett	208 996	186 924	206 052	239 801	-33 749	-16,4 %
Selvkost	-55 302	-65 205	-65 205	-66 889	1 684	2,6 %
Avsetninger, overføringer	-35 390	7 951	-62 755	-103 509	40 754	64,9 %
Skatt og rammetilskudd	-539	0	0	30	-30	0,0 %
Finans	271	0	0	782	-782	0,0 %
Sum bevilgninger drift, netto	1 769 234	1 703 974	1 776 967	1 830 276	-53 309	-3,0 %
Herav:						
Avskrivninger	148 758	128 000	128 000	156 703	-28 703	-22,4 %
Motpost avskrivninger	-148 758	-128 000	-128 000	-156 703	28 703	22,4 %
Netto renteutgifter og -inntekter	-275	-477	-477	-475	-2	0,0 %
Overføring til investering	4 313	0	0	30	-30	0,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond	66 555	7 489	7 489	31 301	-23 812	-318,0 %
Bruk av bundne driftsfond	-88 406	-23 003	-23 003	-69 230	46 228	201,0 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 787 046	1 719 965	1 792 958	1 868 650	-75 692	-4,2 %

Tabellen over viser et samlet negativt avvik mellom regulert budsjett og regnskap på 75,7 millioner kroner (4,2 prosent). De største tjenesteproduiserende sektorene (Utdanning og familie, Helse og omsorg, Teknisk, kultur og idrett) har samlet sett ett merforbruk i forhold til regulert budsjett på 89,7 mill. kroner.

Ringerike kommune vedtar budsjettet per sektor og det rapporteres månedlig til Formannskap og Kommunestyret på dette nivået.

Rådmannen har delegert budsjettansvaret for hver sektor til respektive kommunalsjef, og kommunalsjefen delegerer så til hver enhetsleder innenfor sin sektor respektivt budsjett.

Budsjettet følges opp på totalramme per enhet av kommunalsjefene. Det kan derfor være avvik mellom regnskap og budsjett per KOSTRA-art innenfor rammen.

Det er foretatt budsjettjusteringer gjennom året.

Avvik på sektorene omtales under Budsjettpremissar.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	404 154	471 350	459 476	466 986	-7 510
Tilskudd til andres investeringer	10 000	5 000	5 000	565	4 435
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 390	5 600	5 600	5 795	-195
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	600	600	600	600	0
Sum investeringsutgifter	420 144	482 550	470 676	473 947	-3 271
Kompensasjon for merverdiavgift	-59 915	-67 305	-74 112	-75 574	1 462
Tilskudd fra andre	-147 374	-15 400	-15 400	-10 439	-4 961
Salg av varige driftsmidler	-16 171	-5 000	-19 961	-16 565	-3 396
Salg av finansielle anleggsmidler	-1	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-600	-600	-600	-600	0
Bruk av lån	-182 794	-388 645	-369 964	-379 792	9 828
Sum investeringsinntekter	-406 856	-476 950	-480 037	-482 969	2 932
Videreutlån	102 308	80 000	80 000	120 866	-40 866
Bruk av lån til videreutlån	-102 308	-80 000	-80 000	-120 866	40 866
Avdrag på lån til videreutlån	50 690	18 400	18 400	14 486	3 914
Mottatte avdrag på videreutlån	-46 371	-10 800	-10 800	-30 520	19 720
Netto utgifter videreutlån	4 319	7 600	7 600	-16 033	23 633
Overføring fra drift	-8 070	0	0	-30	30
Avsetninger til bundne investeringsfond	36 110	0	0	19 060	-19 060
Bruk av bundne investeringsfond	-40 257	-7 600	-7 600	-3 170	-4 430
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	14 961	14 961	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-5 390	-5 600	-5 600	-5 765	165
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-17 607	-13 200	1 761	25 056	-23 295
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikten viser en oppstilling av investeringsutgiftene og finansieringen av disse.

Investeringer i varige driftsmidler er den største enkeltposten i oversikten. Varige driftsmidler er fast eiendom, bygninger, tekniske og fysiske anlegg, inventar, større utstyr, transportmidler, maskiner mv., klassifisert som anleggsmiddel etter KRS nr. 1.

Investeringer i varige driftsmidler ble 466,9 millioner kroner, 7,5 millioner kroner høyere enn budsjett.

Kommunens egenkapitaltilskudd til KLP ble 5,8 millioner kroner, som er noe høyere enn revidert budsjett. Egenkapitaltilskudd KLP finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

Avdrag på lån, i investeringregnskapet, er et årlig avdrag på 0,6 millioner kroner knyttet til et lån på 18 millioner kroner i forbindelse med gjenoppbygging av Hønefoss kirke.

Kompensasjon for merverdiavgift ble 75,6 millioner kroner, 1,5 millioner kroner høyere enn budsjett.

Kommunen har mottatt tippemidler tilsvarende 6,9 millioner kroner i forbindelse med flerbrukshall Benterud skole og uteanlegg på Ullerål og Benterud skoler. Det er også mottatt tilskudd i forbindelse med uteområdene på Helgerud skole og bygging av Fosseparken.

Salg av varige driftsmidler inneholder salg av tomt i Hovsmarka til Treklyngen og salg av overskuddsmateriell i kommunen.

Bruk av lån ble 379,8 millioner kroner, 9,8 millioner kroner høyere enn budsjett.

Videreutlån gjelder videreformidling av startlån. Det ble invilget 120,9 millioner kroner i startlån, 40,9 millioner kroner høyere enn budsjett. Ubrukte lånemidler fra tidligere år ble brukt i tillegg til årets låneopptak fra Husbanken på 80 millioner kroner. Kommunens opprinnelige budsjett bygger på planlagt låneopptak til startlån for året. Ved tildeling av startlån til kommunens innbyggere benyttes den totale utlånsrammen som består av årets låneopptak i tillegg til ubrukte lånemidler fra tidligere år. Bruk av ubrukte lånemidler er ikke hensyntatt ved revidering av årsbudsjettet gjennom året, og endelig tildeling av startlån er ikke kjent før årsslutt. Det oppstår dermed et avvik mellom regnskapsførte utlån og budsjetterte utlån.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Folkevalgte og revisjon					
Valgpaviljonger	170	0	0	0	0
Sum Folkevalgte og revisjon	170	0	0	0	0
Administrasjon og fellestjenester					
Nytt sak- og arkivsystem ACOS	996	0	0	0	0
Klekkenhagen - Block Watne-justeringsrett	40	0	0	0	0
Tanbergmoveien - Block Watne-justeringsrett	308	0	0	308	-308
IT felles infrastruktur	3 807	3 500	6 089	6 019	71
Korona - investeringer	443	0	0	0	0
Nødvendige brantiltak rådhuset	752	0	0	0	0
Oppgradering formannskaps- og kommunestyresal	1 185	0	2 485	2 561	-76
Sum Administrasjon og fellestjenester	7 531	3 500	8 575	8 888	-313
Strategi og utvikling					
Jernbanekulvert Grensegata	246	0	-5 438	0	-5 438
Sykkelbysatsing	785	1 000	12	0	12
Byutvikling	0	20 000	-7 598	0	-7 598
Teknisk plan for veitrasé og kryss USN	0	0	0	781	-781
Sum Strategi og utvikling	1 030	21 000	-13 024	781	-13 805
Utdanning og familie					
Oppgradering skolebygg	238	0	1 810	1 543	267
Kunstnerisk utsmykning Benterud skole	1 113	100	-113	-109	-5
Heggen barnehage rehabilitering	4 637	0	0	0	0
IKT - Skole	329	1 500	2 767	1 985	782
IKT - barnehage	0	300	300	371	-71
Ullerål skole med idrettshall	4 860	0	8 507	3 013	5 494
Hov ungdomsskole	120 595	171 000	199 543	189 649	9 894
Nes skole ny barneskolefløy	22 798	0	-2 807	774	-3 581
Haugsbygd arena med lokaler til undervisning	2 020	32 000	43 980	46 431	-2 451
Uteområde skole	0	1 000	1 000	1 012	-12
Veienmarka ungdomsskole	0	23 500	3 500	1 680	1 820
Lekeplassutstyr barnehager	2 107	800	1 493	1 413	81
Lovpålagte brukertilpasninger (skole, bhg.)	0	1 000	1 000	790	210
Sum Utdanning og familie	158 697	231 200	260 981	248 551	12 430
Helse og omsorg					
Hjelpemiddellageret / velferdsteknologi	1 856	1 300	1 359	826	533
LMP (Lifecare mobil pleie)	0	650	650	529	121
Medisinsk utstyr	958	0	191	51	140
Heradsbygda omsorgssenter	100 287	0	1 700	7 969	-6 269
Hov vest omsorgsboliger	4 199	0	1 153	442	712
Hov øst omsorgsboliger	26 817	0	7 288	2 351	4 936
Ringerike legevakt og ambulansesentral	218	0	5 104	1 062	4 041
Ådalen legesenter	0	0	2 000	1 141	859

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Samlokalisering dagtilbud Aurora på Kilemoen med Menova	8 171	33 500	25 329	30 625	-5 296
Hønefoss omsorgssenter	0	10 000	2 500	2 153	347
Hvelven omsorgssenter - tekniske installasjoner	0	13 000	1 000	0	1 000
Tyribo omsorgssenter - Større vanntrykk	0	1 000	1 000	85	915
Ombygging og oppgradering kjøkkenet rådhuskantene	0	600	0	0	0
Parkering Austjord	3 147	0	511	860	-349
Parkeringsplasser Heradsbygda	0	0	0	490	-490
Ringerikskjøkkenet kjøleanlegg	0	800	800	15	785
Sum Helse og omsorg	145 654	60 850	50 585	48 598	1 987
Teknisk, kultur og idrett					
Energiøkonomisering bygg	2 092	2 000	4 092	3 887	205
Salg av grunn	0	0	0	1	-1
BRR - Biler og redningsverktøy	3 110	4 400	4 528	4 546	-18
Maskinpark	2 135	2 900	3 075	2 680	395
Ny hovedbrannstasjon	369	0	932	193	739
Riddergården fase 1 og fase 2	1 648	3 000	9 506	4 831	4 676
Kunstgress AKA Arena	5 250	0	0	0	0
Stadion Nytt garderobebygg	0	20 000	0	93	-93
Bytoalett Bussgata	0	0	3 300	2 979	321
Nye brannalarmanlegg	0	2 000	2 000	139	1 861
Ringerike krematorium	0	0	0	309	-309
Infrastruktur Hovsmarkveien og Hov Allé	309	0	0	0	0
Lyssetting Søndre park	62	0	2 338	1 431	907
Elvelangs investeringer	1 442	0	26 558	26 286	271
Borglund hengebru	3 757	0	0	0	0
Treningspark Schjongslunden	916	0	-916	0	-916
Hovsmarkveien	0	4 800	8 800	8 266	534
Fosseparken	0	0	18 750	18 836	-86
Ringeriksgata veianlegg	0	0	0	489	-489
Oppgradering lekeplass Søndre torg	0	0	1 372	1 261	111
FDV-system	224	0	276	347	-71
Digitaliseringsverktøy TKI	466	2 100	2 484	1 295	1 189
Ombygging kulturskolen 4. etg	0	0	500	0	500
Kommunale veier	10 587	15 000	11 572	6 062	5 509
Gatelys	0	1 000	1 000	1 103	-103
Trafikksikkerhetstiltak	2 113	2 000	1 876	966	910
Etablering av ladepunkter elbil	987	400	5 274	3 711	1 563
Sum Teknisk, kultur og idrett	35 466	59 600	107 318	89 711	17 607
Selvkost					
IT sikkerhet på styringssystemer VAR	442	3 000	3 291	0	3 291
Overføringsledninger Åsa - Monserud	81	0	0	0	0
Monserud renselanlegg	6 465	0	-11 478	8 653	-20 131
Sanering Nes i Ådal etappe 2	2 846	0	782	252	530
Eggemoen VA og høydebasseng	6 634	7 000	6 939	9 209	-2 270
Styresystem Nes RA og Monserud RA	3 165	12 000	1 262	3 732	-2 470
VA-anlegg Parkgata - Storjordet	6 082	0	-6 961	22	-6 982
Hønengata nord VA	0	0	0	18	-18
Sundgata - refusjonsavtale	5 248	0	2 904	7 900	-4 996
Kirkegata - Citygården	0	0	0	16	-16
Reservevannkilde Sokna vannverk	12	1 000	-12	88	-99
Overføringsledning Hen - Hallingby	29	9 000	1 771	719	1 052
Overføringsledning reservevannkilde Ringerike vannverk	1 310	17 000	18 690	8 488	10 202
VA-anlegg Parkgata - Storjordet etappe 2	98	7 000	902	510	392

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Ringeriksgata VA-anlegg	0	7 200	1 200	805	395
Utsifting vannledninger	9 354	12 000	10 711	13 142	-2 431
Utsifting avløpsledninger	7 156	12 000	10 480	10 966	-486
Digitale vannmålere	5 192	8 000	4 927	5 846	-919
Tyrstrand vannverk	933	0	-366	94	-460
Slamkiosker	559	0	0	0	0
Sum Selvkost	55 606	95 200	45 041	70 458	-25 417
Investeringer i varige driftsmidler	404 154	471 350	459 476	466 986	-7 510

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Inv.tilskudd Ringerike kirkelige fellesråd	10 000	5 000	5 000	0	5 000
Startlån avdrag 922/512-art	0	0	0	250	-250
Nydyrkingsfond	0	0	0	315	-315
Tilskudd til andres investeringer	10 000	5 000	5 000	565	4 435

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	30	-30
Egenkapitaltilskudd klp	5 390	5 600	5 600	5 765	-165
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 390	5 600	5 600	5 795	-195

4. Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	419 544	481 950	470 076	473 347	-3 271

Kommentarer tilknyttet enkeltprosjektene finnes i årsrapporten i eget kapittel Status investeringsprosjekter.

Balanse

Balanse	UB 31.12.2022	IB 01.01.2022
EIENDELER		
A. Anleggsmidler	7 611 444 046	7 014 100 653
I. Varige driftsmidler	3 751 141 132	3 422 000 433
1. Faste eiendommer og anlegg	3 529 289 163	3 253 623 043
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	221 851 968	168 377 390
II. Finansielle anleggsmidler	866 488 499	740 583 311
1. Aksjer og andeler	302 993 978	266 071 681
2. Obligasjoner	0	0
3. Utlån	563 494 521	474 511 630
III. Immaterielle eiendeler	0	0
IV. Pensjonsmidler	2 993 814 415	2 851 516 909
B. Omløpsmidler	1 081 552 064	1 059 191 664
I. Bankinnskudd og kontanter	630 016 249	627 550 786
II. Finansielle omløpsmidler	170 673 191	187 664 687
1. Aksjer og andeler	170 670 191	187 661 687
2. Obligasjoner	3 000	3 000
3. Sertifikater	0	0
4. Derivater	0	0
III. Kortsiktige fordringer	280 862 624	243 976 190
1. Kundefordringer	122 449 604	123 315 326
2. Andre kortsiktige fordringer	28 987 461	0
3. Premieavvik	129 425 559	120 660 865

Sum eiendeler	8 692 996 110	8 073 292 316
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital	1 408 745 965	1 325 444 179
I. Egenkapital drift	347 811 922	370 501 209
1. Disposisjonsfond	313 977 834	277 055 724
2. Bundne driftsfond	33 834 088	93 445 485
3. Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	0	0
II. Egenkapital investering	203 847 771	156 226 559
1. Ubundet investeringsfond	148 015 971	138 820 407
2. Bundne investeringsfond	55 831 800	17 406 152
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
III. Annen egenkapital	857 086 273	798 716 410
1. Kapitalkonto	854 642 877	796 273 014
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	26 768 000	26 768 000
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-24 324 604	-24 324 604
D. Langsiktig gjeld	6 890 946 491	6 406 099 322
I. Lån	3 761 332 106	3 474 666 857
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	3 761 332 106	3 474 666 857
2. Obligasjonslån	0	0
3. Sertifikatlån	0	0
II. Pensjonsforpliktelse	3 129 614 385	2 931 432 466
E. Kortsiktig gjeld	393 303 653	341 748 815
I. Kortsiktig gjeld	393 303 653	341 748 815

1. Leverandørgjeld	0	0
2. Likviditetslån	0	0
3. Derivater	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld	393 303 653	344 959 103
5. Premieavvik	0	-3 210 287
Sum egenkapital og gjeld	8 692 996 110	8 073 292 317
F. Memoriakonti	0	-
I. Ubrukte lånemidler	139 486 603	193 612 965
II. Andre memoriakonti	-12 161 231	-12 161 231
III. Motkonto for memoriakontiene	-127 325 372	-181 451 733

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. 2022	Rev. bud. 2022	Regnskap 2022	Avvik i kr
Rammetilskudd	-882 767	-859 528	-811 528	-853 106	41 578
Inntekts- og formuesskatt	-992 977	-945 485	-1 060 485	-1 111 404	50 919
Eiendomsskatt	-56 351	-57 000	-57 000	-56 758	-242
Andre skatteinntekter	-281	0	0	-405	405
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-88 827	-54 641	-72 941	-91 489	18 548
Overføringer og tilskudd fra andre	-303 040	-240 335	-259 496	-340 420	80 924
Brukerbetalinger	-68 969	-71 281	-68 981	-67 985	-995
Salgs- og leieinntekter	-240 177	-237 783	-255 882	-268 500	12 618
Sum driftsinntekter	-2 633 389	-2 466 052	-2 586 311	-2 790 066	203 755
Lønnsutgifter	1 264 378	1 153 145	1 205 538	1 317 537	-111 999
Sosiale utgifter	329 455	357 540	365 926	334 887	31 038
Kjøp av varer og tjenester	701 925	649 285	705 959	773 188	-67 230
Overføringer og tilskudd til andre	173 104	144 173	152 973	193 740	-40 767
Avskrivninger	148 758	128 000	128 000	156 703	-28 703
Sum driftsutgifter	2 617 621	2 432 142	2 558 395	2 776 055	-217 660
Brutto driftsresultat	-15 769	-33 909	-27 916	-14 012	-13 905
Renteinntekter	-14 412	-12 980	-23 980	-31 127	7 147
Utbytte	-25 540	-32 000	-36 000	-36 667	667
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-18 089	-9 000	-9 000	17 029	-26 029
Renteutgifter	46 141	60 503	72 503	77 354	-4 851
Avdrag på lån	142 256	146 000	146 000	144 249	1 751
Netto finansutgifter	130 357	152 523	149 523	170 838	-21 315
Motpost avskrivninger	-148 758	-128 000	-128 000	-156 703	28 703
Netto driftsresultat	-34 170	-9 386	-6 393	124	-6 517
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	8 070	0	0	30	-30
Avsetninger til bundne driftsfond	66 862	7 489	7 489	32 306	-24 817
Bruk av bundne driftsfond	-89 816	-23 003	-23 003	-69 382	46 379
Avsetninger til disposisjonsfond	49 054	24 900	21 907	36 922	-15 015
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	34 170	9 386	6 393	-124	6 517
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Egenkapital

Kommunens økonomiske handlingsrom er bedret etter flere år med positive resultater. Balanseført egenkapital viser 1408,7 millioner kroner som er en økning på 83 millioner kroner fra 2021 som viste 1325,4 millioner kroner ved utgangen av året. Endringen kommer som følge av at disposisjonsfondet øker med 36,9 millioner kroner, bundne fond reduseres med 21 millioner kroner, ubundet investeringsfond øker med 9 millioner kroner og kapitalkonto øker med 58 millioner kroner.

Kommunen velger å lånefinansiere det meste av sine investeringer.

Handlingsregler

I tabellen nedenfor vises kommunens resultater de siste 4 årene for sentrale finansielle måltall i kommunal sektor. Måltallene er vedtatt av kommunestyret og er retningsgivende i det økonomiske arbeidet:

Finansielle måltall	Handlingsregel	Resultat 2022*	Resultat 2021	Resultat 2020	Resultat 2019
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2 %	0,0 %	1,3 %	1,3 %	2,5 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100 %	113,8 %	106,6 %	110,2 %	93,1 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	< 75 000 kroner	102 376	90 661	90 030	74 303
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	10 %	11,3 %	10,5 %	9,1 %	9,6 %

*Foreløpige tall.

En bærekraftig økonomi er avhengig av et balansert forhold mellom netto lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Netto driftsresultat ligger under det ønskede nivået på 2 prosent i 3 av de siste 4 årene. Dette er også i tråd med vedtatte årsbudsjett i perioden. Disposisjonsfondet har nå passert anbefalingen om minst 10 prosent av brutto driftsinntekter og ender på 11,3 prosent i 2022. Lånegjelden ligger noe over ønsket nivå på 100 prosent av brutto driftsinntekter og øker til 113,8 prosent i 2022. Netto lånegjeld pr innbygger ligger over ønsket nivå og ender på 102 376 kroner per innbygger, og stiger med 11 715 kroner per innbygger fra 2021 til 2022.

Finans

Kommunens finansielle stilling behandles i sin helhet utenfor denne årsrapporten, i sin egen rapport. Fremstillingen nedenfor viser derfor kun hovedlinjene for finansområdet. For detaljert fremstilling vises det til kommunens "Årsrapport finansområdet". Finansområdet kan summeres opp i disse hovedpunktene:

- Netto finansutgifter utgjorde 6,1 prosent av kommunens brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet er nå på 314 millioner kroner og utgjør 11,3 prosent av brutto driftsinntekter i 2022.
- Samlet gjeld økte med 287 millioner kroner til 3,76 milliarder kroner i 2022.
- Kommunen hadde god likviditet gjennom året med en gjennomsnittlig saldo på bankkonto på 687 millioner kroner, og 556 millioner kroner ved utgangen av året.
- Fossefondet fikk en negativ avkastning på 9,28 prosent som tilsvarer 17,5 millioner kroner. Markedsverdien ved utgangen av året var 171,2 millioner kroner.
- I 2022 ble det gjort endringer i kommunens tilnærming til forvaltningen av finansielle passiva (gjeldsforvaltning). For første gang benyttet kommunen seg av sertifikatlån og det er laget rådgivningsavtale med BCM.
- Gjennomsnittrenten på låneporteføljen økte fra 1,6 prosent ved starten av året til nesten 3 prosent ved utgangen av året.
- Alle krav til finansforvaltning i kommunens finansreglement er innfridd.

Finansinntekter

Finansinntektene består av renteinntekter fra startlån på 11 millioner kroner og bankinnskudd på 20 millioner kroner. Det er også mottatt utbytte fra ulike selskaper:

- Ringerikskraft: 21 879 900 kroner
- Vardar: 14 624 190 kroner
- Viken Skog: 13 832 kroner
- Kundeutbytte fra Gjensidige forsikring: 148 202 kroner

Utvikling i netto finansutgifter

Finansutgiftene består av avdrag på 144,2 millioner kroner, renteutgifter investeringsgjeld på 72,5 millioner kroner og renteutgifter startlån på 4,9 millioner kroner. Negativ avkastning i Fossefondet kommer frem i tap finansielle omløpsmidler.

Millioner kroner	Regnskap 2022	3. tertial 2022	2. tertial 2022	1. tertial 2022	Rev budsjett 2022	Regnskap 2021	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Renteinntekter	-31,1	-17,6	-7,8	-5,7	-24	-14,4	-16,38	-18,4
Utbytter	-36,7	0	-36,7	0	-36	-25,5	-29	-27,7
Gvinster finansielle omløpsmidler		0	0	0	-9	-18,1	-11,9	-18,5
Sum finansinntekter	-67,8	-17,6	-44,5	-5,7	-69	-58	-57,3	-64,6
Renteutgifter	77,4	42	22,3	13	72,5	46,1	53,87	56,2
Tap finansielle omløpsmidler	17	17	0	0				
Avdrag på lån	144,2	61	39,4	43,9	146	142,3	125,8	106,2
Sum finansutgifter	238,6	120	61,7	56,9	218,5	188,4	179,7	162,4
Netto finansutgifter	170,8	102,4	17,2	51,2	149,5	130,4	122,4	97,8

Utvikling i gjeldsporteføljen

Tabellen nedenfor gir en oversikt over utviklingen i kommunens gjeldsportefølje sett opp mot kommunens likvide midler plassert på bankkonto og i fond:

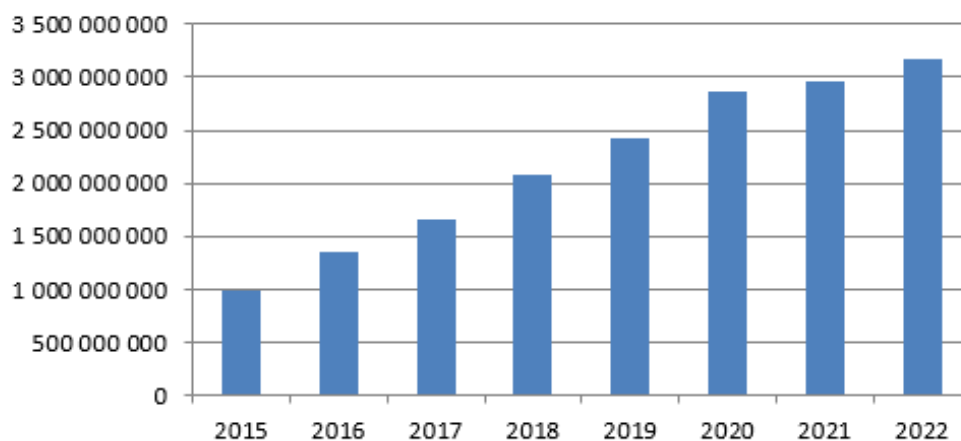
Beløp i millioner kroner	Regnskap 2022	2. tertial 2022	1. tertial 2022	Regnskap 2021
Kortsiktig plassering (kasse, bankinnskudd og obligasjoner)	630,0	708,3	980,2	627,6
Langsiktig plassering (Fossefondet)	170,7	187,7	187,7	187,7
Gjeld	-3 761,3	-3 829,3	-3 872,8	-3 474,7
Samlet nettoverdi	-2 960,6	-2 933,3	-2 704,9	-2 659,4

Gjelden har økt med 287 millioner kroner i løpet av 2022 til 3,76 milliarder kroner. Økningen kommer som følge av årets låneopptak til investeringer på 366 millioner kroner og startlån fra Husbanken på 80 millioner kroner.

Netto lånegjeld (gjeld uten startlån) utgjør nå 113,8 prosent av brutto driftsinntekter.

Startlån fra Husbanken inngår i den totale gjeldsporteføljen og øker med 65 millioner kroner til totalt 586,6 millioner kroner. Dette er lån til videreformidling til kommunens innbyggere. Kommunen godkjente og utbetalte startlån til kommunens innbyggere tilsvarende 120,9 millioner kroner i 2022. Disse ble finansiert med årets låneopptak på 80 millioner kroner fra Husbanken samt ubrukte lånemidler fra tidligere år. Totalt utlån til innbyggere ved utgangen av 2022 er 549,7 millioner kroner. Vi tar med oss 28,9 millioner kroner i ubrukte startlånsmidler fra tidligere år inn i 2023.

Utvikling i kommunens investeringsgjeld (uten startlån) 2015-2022:

Budsjettpremisser

Satsingsområder/Mål vises hva som er oppnådd i den enkelte sektor av de midlene som kommunestyret har vedtatt per sektor. For å oppnå disse målene har følgende budsjettpremisser vært lagt til grunn:

Administrasjon og fellestjenester

Samlet merforbruk i sektoren var 4,1 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 5 prosent.

Avviket skyldes i stor grad akkumulerte sparekrav som er lagt til sektoren.

Bevilgningene i sektoren er i det vesentligste benyttet i tråd med kommunestyrets premisser.

Strategi og utvikling

Samlet merforbruk i sektoren var 0,9 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 1,3 prosent.

Utgifter til verditaksering av eiendommer ble 0,9 millioner kroner høyere enn budsjettet. Dette blant annet som følge av nødvendig tilleggsutvikling av eiendomsskattesystemet.

Bevilgningene i sektoren er i det vesentligste benyttet i tråd med kommunestyrets premisser.

Utdanning og familie

Samlet merforbruk i sektoren var 33,9 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 4,68 prosent.

I oppsettet nedenfor er det gjort en analyse av sektorens avvik på hovedpostnivå. Tabellen viser avvik i hele 1000:

Hovedpost	Avvik fra budsjett i kroner	Avvik fra budsjett i prosent	Kommentar til budsjettavvik
Lønnskostnader	-46 544	-8,22	Sektorens sparekrav på 28,6 millioner kroner ble ikke innfridd, og er dermed en stor del av avviket knyttet til lønn. Øvrig avvik er i stor grad knyttet til lønn til vikarer - dette må sees i sammenheng med positivt avvik på sykelønnsrefusjon. Det er også et avvik knyttet til overtid i sektoren på 1,8 millioner kroner. Smittevernkontoret har hatt lønnsutgifter knyttet til koronavaksinering på 2,6 millioner kroner i 2022.
Innkjøp	-9 491	-13,83	Det er avvik på utgifter knyttet til flyktningearbeidet i 2022. I tillegg er det økte utgifter knyttet til koronavaksinering hos smittevernkontoret. Det er også avvik knyttet til økte husleieutgifter ved familiens hus.
Kjøp av tjenester	2 058	1,12	Hovedposten viser et positivt avvik for sektoren. Det positive avviket må sees i sammenheng med den nye barnevernsreformen. Det ble lavere utgifter til kjøp av statlige plasser, mens lønnsutgiftene i barneverntjenesten økte - dette er i tråd med den nye reformen.
Overføringer og mva	-1 668	-83,83	Store deler av avviket på overføringer er knyttet til prosjektmidler som vises som en inntekt på refusjoner.
Salgsinntekter	-1 776	-4,88	Avviket skyldes lavere inntekter i SFO. I august 2022 innførte regjeringen gratis 12 timer SFO for alle 1.trinnselever. Elever på 5.-7.trinn med særskilte behov har også et tilbud om gratis SFO. Disse moderasjonordningene har gitt et tap i inntekter i 2022.
Refusjoner	21 958	54,63	Det er høyere sykelønns- og fødselspermisjonsrefusjon enn budsjettet som må sees i sammenheng med høyere utgifter knyttet til vikarlønn.

Budsjettpremisser

Sektoren har forsøkt å allokere alle tilgjengelige ressurser i skolene og barnehagene til årsverk som har innvirkning på hvordan normene beregnes. Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren registrerer om normen følges slik den er fastsatt i forskriftene. Sektoren budsjett er ikke i henhold til plan når det gjelder normer.

Lærernorm

Det er den nasjonal normen for lærertetthet som sier noe om forholdet mellom antall elever og lærere i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon.

Skolene i Ringerike tar høyde for denne når skoleåret planlegges, og har en lærertetthet innenfor den nasjonale normen.

Bemanningsnorm

Fra 1. august 2019 skulle alle barnehager i Norge oppfylle et minimumskrav til grunnbemanning (en bemanningsnorm). Barnehagene skal etter normen ha en bemanning på minimum en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år. Bare ansatte som jobber direkte med barna teller med. Lærlinger kan ikke telles som en del av grunnlaget for bemanningsnormen. Administrativt ansatte holdes utenfor regnestykker. Kravet i bemanningsnormen stilles for barnehagen som helhet, ikke på gruppenivå. Det kan benyttes prosentvis stillinger for å oppfylle normen. Kommunen kan gi dispensasjon fra bemanningsnormen for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. I Ringerike kommune var det tre private barnehager og en kommunal barnehage som hadde dispensasjon fra bemanningsnormen i 2022.

Pedagognorm

Fra 1. august 2018 trådet skjerpet pedagognorm i kraft. Det skal være minst en pedagogisk leder (barnehagelærer eller tilsvarende) per syv barn under tre år og minst en pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

Barn skal regnes som tre år fra 1. august det året de fyller tre år. Ett barn utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Kravet i pedagognormen stilles for barnehagen som helhet, ikke på gruppenivå. Administrativt ansatte holdes utenfor regnestykket. Bare i barnehager der hvor halvparten av barna har avtalt kortere oppholdstid enn seks timer per dag skal omregnede heltidsplasser legges til grunn i beregningen. Kommunen kan gi dispensasjon fra pedagognormen for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. I Ringerike kommune oppfyller alle kommunale og private barnehager pedagognormen, og det er ingen barnehager som har halvparten av barna i barnehagen med kortere oppholdstid enn seks timer. Det er ingen barnehager som har dispensasjon fra normen.

Helse og omsorg

Regnskapet for 2022 viser et merforbruk i forhold til budsjett på 22,0 millioner kroner og utgjør et avvik på 2,7 prosent.

Av merforbruket gjelder 8 millioner kroner økonomisk sosialhjelp og 7 millioner kroner gjelder kjøp av spesialkompetanse utenfor egen enhet. Øvrigt avvik knyttes i hovedsak til institusjonstjenesten, men også øvrige tjenester er medvirkende. Korona pandemien har påvirket driften i sektoren også i 2022, men merutgiften er kompensert i budsjettet.

Budsjettpremiser

1 Heltidskultur

Oversikt over fordeling av stillingsprosent innenfor Helse og omsorg:

Dato	100 % stilling	90 - 99 %	80 - 89 %	70 - 79 %	60 - 69 %	50 - 59 %	40 - 49 %	30 - 39 %	20 - 29 %	1 - 19 %	Sum
01.12.2022	425	60	165	82	57	48	21	16	43	22	939
01.12.2021	392	67	166	118	64	57	25	17	34	27	967
01.12.2020	340	73	187	127	68	64	27	22	39	30	977

- Andelen 100 prosent stillinger har økt fra 34,8 prosent i 2020 til 45,3 prosent i 2022. Det er en vesentlig økning og et viktig mål i satsningen på Heltidskultur.
- Antall ansatte i stillingsstørrelse under 70 prosent er redusert fra 250 til 207 i samme periode. I prosent tilsvarer det 25,6 prosent i 2020 og 22,0 prosent i 2022.
- Tabellen over viser at det har gått i riktig retning både med flere større stillinger, færre små stillinger og færre ansatte. Det er ikke gjort økonomiske og kvalitetsmessige vurderinger av Heltidskultur.

Årsverk, ansatte og gjennomsnittlig stillingsstørrelse:

Dato	Årsverk	Antall ansatte	Gjennomsnitt stilling
01.12.2022	766,5	939	81,6 %
01.12.2021	776,0	967	80,2 %
01.12.2020	760,1	977	77,8 %

- 1,7 prosent økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i løpet av 2022. Mindre økning enn i 2021, men det går i riktig retning.
- I 2022 har det vært en reduksjon på 9,5 årsverk og 28 færre ansatte. Dette selv om noen enheter har planlagt for variasjon i drift og dermed kan få økt antall årsverk.

- Driften i sektoren varierer gjennom året og det lar seg ikke å drifte uten bruk av vikarer/midlertidig ansatte. Midlertidig ansettelse er regulert i Arbeidsmiljøloven. Etter en viss tid i midlertidige stillinger kan det gjøres krav på fast stilling. Dette har vært en utfordring for driften siden ansettelser til en viss grad ble styrt av krav på stilling, og ikke utfra kompetansebehov. Ved å legge planlagt vikarbehov inn i turnus (planlegger for variasjon i drift) brukes de fast ansatte til å dekke deler av vikarbehovet, og krav på stilling har blitt redusert. I 2020 utgjorde krav på stilling 18,0 årsverk og i 2022 4,9 årsverk. Dette er en villet utvikling som sektoren er svært fornøyd med.

Konklusjon: Den bevisste satsningen på Heltidskultur har ført til at andelen heltidsansatte har økt, nedgang i antall stillinger under 70 prosent og nedgang i antall krav på stilling. Dette er ikke bare en vinn-vinn situasjon for arbeidstager og arbeidsgiver, men også positivt for brukerne som får færre ansatte å forholde seg til.

2 Sykefravær

År	2022	2021	2020
Korttidsfravær (%)	3,45	2,99	2,73
Langtidsfravær (%)	8,76	8,89	9,24
Sykefravær samlet (%)	12,21	11,88	11,97

Å redusere sykefraværet er et viktig tiltak for å holde budsjett, og det er viktig for kvalitet i tjenesten. Tabellen over viser nok et år med økning i korttidsfravær (0,5 prosent) og reduksjon i langtidsfravær (0,2 prosent), og som samlet gir en økning på 0,3 prosent. Økning i korttidsfraværet skyldes at 2022 fortsatt var preget av korona og influensa, i tillegg til en mer normal arbeidshverdag for mange med like mye kontakt som tidligere og mindre hjemmekontor. Det høye sykefraværet gjenspeiler dette. Fortsatt enheter som er med i tiltaket til bedriftshelsetjenesten Avonovas "Sterkere tilbake". Tiltaket går ut på gode og løsningsorienterte dialogmøter med medarbeideren, HR/personal, leder, bedriftshelsetjenesten, NAV og eventuelt fastlege og tillitsvalgt. Det har hatt positiv effekt på sykefraværet.

3 Kompetanse

Beregning av andel årsverk i brukerrettede tjenester Helse og omsorg som har helseutdanning

År	2022	2021	2020
Andel (%)	75,6	77,0	76,4

Sektoren gjennomfører kompetansehevede tiltak hvert år som finansieres av egne midler og skjønnsmidler fra Statsforvalteren. Det gis stipend, utgiftsdekning av faktiske utgifter i forbindelse med studier og fri vikar, alt for å øke kompetansen for egne ansatte. Fra 2021 til 2022 har det vært økning både i antall årsverk i brukerrettede tjenester totalt og i årsverk med helseutdanning. Årsverkene totalt har økt forholdsmessig mer enn årsverkene med helseutdanning, og det blir en reduksjon i andelen med

helseutdanning. KOSTRA -tallene viser at andelen med høyskoleutdanning har økt mer enn andelen med videregående helseutdanning. Det er positivt for kommunen som til stadighet er i mangel av sykepleie/vernepleie kompetanse. Det er viktig for sektoren å øke kompetansen til egne ansatte, da det er stor etterspørsel og liten tilgang på slik kompetanse i markedet.

4 Institusjonsplasser

Gjennom året 2022 er antall institusjonsplasser redusert fra 185 til 184 plasser. Det var nødvendig å stenge ett rom ved en av institusjonene da det ikke fylte krav til standarden kommunen skal ha. Det var heller ikke bygd som pasientrom, men ble benyttet til dette formålet grunnet stort press på plasser.

Teknisk, kultur og idrett

Samlet merforbruk i sektoren var 33,7 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 16,4 prosent.

Avvik på hovedpost

I oppsett nedenfor er det gjort en analyse på sektorens avvik på hovedpostnivå. Flere avvik skyldes forhold som sektoren ikke har kontroll over, for eksempel energikostnader. Tabell viser avvik i hele 1000:

Hovedpost	Avvik fra budsjett i kroner	Avvik fra budsjett i prosent	Kommentar til budsjettavvik
Lønnskostnader	- 7 458	- 6,2	Sektorens uløste akkumulerte effektiviseringskrav på 10,1 millioner kroner ligger her. Det gjøres også inntekter fra internkjøp men her med et positivt avvik på 1,3 millioner kroner. Eliminerer vi disse lønnsposten har sektoren et <i>mindreforbruk</i> på lønn på 1,4 millioner kroner. Eiendomsdrift og forvaltning samt Utbygging har mindreforbruk på lønnskostnader mens Brann- og redning har merforbruk i all hovedsak på deltidsbrannstasjonene.
Innkjøp	- 29 934	- 31,1	Avvik skyldes merforbruk energi med 20,8 millioner kroner, merforbruk på service- og driftsavtaler 5,0 millioner kroner og merforbruk avgifter og gebyrer med 3,7 millioner kroner. Spesielt merforbruk på driftsavtaler gjenspeiler behov for å følge opp kommunens nye bygg.

Kjøp av tjenester	966	30,2	Avvik her må ses mot Innkjøp at avviket mest sannsynlig skyldes at budsjett er satt på feil art mens regnskap er ført korrekt under Innkjøp.
Overføringer og mva	641	5,0	Avvik ligger på enhet Kultur og idrett og relateres til lavere utbetaling av søkbare tilskudd. Strømstøtte til frivillige er trukket ut. Denne hadde motpost under Refusjoner og ville gitt et feil inntrykk av avvik dersom ikke trukket ut.
Salgsinntekter	- 141	- 1,1	Avviket skyldes i alle hovedsak manglende inntekt fra salg av tjenester til Jevnaker kommune i forhold til forutsetninger lagt i budsjett 2022 til Brann- og redning.
Refusjoner	2 561	19,5	Avviket skyldes i hovedsak høyere sykelønnsrefusjon enn budsjettert jevnt over i sektoren med den største økningen på Eiendomsforvaltning og Vei, park og idrett, samt høyere refusjon fra Hole kommune for kjøp av tjenester fra Brann- og redning. Strømstøtte til frivillige er trukket ut. Denne hadde motpost under Overføringer og ville gitt et feil inntrykk av avvik derom ikke trukket ut.

Korona

Sektoren ble kompensert i 1. tertial med 1,6 millioner kroner i budsjettmidler. Dette dekker ikke sektorens faktiske utgifter i forbindelse med korona ei heller tap av inntekter. Kompensasjon for koronautgifter er ført sentralt på kommunens rammetilskudd.

Sykefravær

I KS 192/19 ble det vedtatt at reduksjon i sykefravær i 2020 og videre være et gjennomgripende budsjettpremiss for alle sektorer i kommunen. Sykefraværet for Teknisk, kultur og idrett gikk imidlertid ned fra 9,73 prosent i 2021 til 8,77 prosent i 2022. Det er igangsatt tiltak og tett oppfølging i avdelingene med stort sykefravær, slik som blant annet *Sterkere tilbake*.

Strømstøtte til frivillige organisasjoner

Sektoren mottok 1 330 299 kroner i tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet til fordeling til frivillige organisasjoner som følge av ekstraordinære strømpriser. Tilskuddet ble fordelt etter søknad og 497 638 kroner ble sendt tilbake til departementet.

Tilskudd

Sektoren hadde et budsjett på 10,9 millioner kroner til faste og variable tilskudd i 2022 hvorav 10,5 millioner kroner ble utbetalt. En del av tilskuddene er basert på søknad og i 2022, i likhet med i 2021, kom det ikke inn søknad for hele det budsjetterte beløpet.

Vedlikehold

For å holde merforbruk nede er mindreforbruket på vedlikehold for sektoren 2,1 millioner kroner.

Investeringer

Prosjekt 10044 Samlokalisering dagtilbud Aurora på Kilemoen med Menova

I innstillingen til vedtak i KS sak 107/21 i juni 2021 er det ikke presisert om beløpet er inklusive eller eksklusive mva. I saksutredningen er beløpene presentert eksklusive mva. I saker der det bevilges investeringsmidler til kommunale prosjekter som er berettiget mva.kompensasjon, er det underforstått at beløpet er inklusive mva. Men så var ikke tilfelle i vedtaket i denne saken. Prosjektet er med andre ord underfinansiert tilsvarende mva.kompensasjon.

Prosjekt 15013 Monserud renseanlegg

Ved utgangen av året er påløpte utgifter 20 millioner kroner høyere enn bevilget ramme. Utfallet av rettssaken vil avgjøre om overskridelsen blir lavere eller høyere enn dette.

Prosjekt 15038 VA-anlegg Parkgata - Storjordet

Investeringen ble ferdigstilt i 2021. Totalrammen til prosjektet er 20 millioner kroner. Påløpte utgifter er 27 millioner kroner, dvs. en overskridelse på 7 millioner kroner. Hoveddelen av arbeidet foregikk i 2020. Veiarbeider ble hovedsakelig utført i 2021, og påløpte utgifter på veianlegget ble 3,6 millioner kroner. Disse inngår i de 27 millionene på prosjektet. Overskridelsen må finansieres ved hjelp av besparelser i andre prosjekter.

For øvrig vises til eget kapittel for årsrapportering av investeringer.

Måloppnåelse

Målene i Handlingsplanen er utarbeidet med hensyn til satsingsområder, hovedmål, delmål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel (2021-2030). Noen av målene er overordnede og felles for alle kommunens sektorer, mens andre mål er spesifikt knyttet til en gitt sektor eller tjenesteområde.

Videre blir overordnede og sektorspesifikke mål i Handlingsplanen detaljert med resultat-mål og tiltak hos den enkelte enhet gjennom Virksomhetsplaner. Virksomhetsplaner inneholder i tillegg interne kvalitetsmål og tiltak som defineres etter avtale med kommunalsjef.

Status - Mål i Handlingsplanen for 2022 vedlegges årsrapporten og viser resultater og vurderinger av måloppnåelse innenfor hver sektor. Resultater og vurdering av måloppnåelse tar utgangspunkt i rapporteringen som utføres på den enkelte enhet og sammenstilles på sektornivå.

Etikk og antikorrupsjon

I 2022 ble kommunens arbeid med Etikk- og antikorrupsjon inkludert som del av Ledelsens gjennomgang og kommunedirektørens redegjørelse overfor kommunestyret.

Veileder i Etikk- og antikorrupsjonsarbeidet, samt rutine for vurdering og håndtering av inhabilitet ble ferdigstilt i 2021. Veilederen beskriver rammene og hovedaktivitetene i arbeidet mot uetisk atferd og korrupsjon, og skal bidra til å gi folkevalgte og ansatte en bedre forståelse for sin egen rolle og sitt ansvar i dette arbeidet. I 2022 er det arbeidet med å inkludere disse i den obligatoriske opplæringen av ansatte og ledere i kommunen. Det er videre planlagt inkludert i opplæringen av folkevalgte etter gjennomført kommunevalg i 2023.

Internkontroll

Ringerike kommune ivaretar internkontrollen jfr. Kommunelovens kapittel 25 gjennom tre hovedelementer:

- **Den røde tråden** i mål-arbeidet fra Kommuneplanens samfunnsdel, via Budsjett og handlingsplan, til sektor- og enhets-spesifikke virksomhetsplaner sikres gjennom felles prosesser og verktøy for utarbeidelse, oppfølging og rapportering på status og måloppnåelse.
- Kommunen har tydelig dokumenterte beskrivelser av aktiviteter, krav, organisering, roller og ansvar for internkontroll og **det systematiske kvalitetsarbeidet**. Kommunens ledere og ansatte på alle nivåer følger felles prosesser for medvirkning, gjennomføring, oppfølging og evaluering av pliktene i dette arbeidet og jobber etter prinsipper om kontinuerlig forbedring.
- **Det helhetlige kvalitetssystemet** (Compilo) er kommunens system for dokumentasjon av gjeldende rutiner, retningslinjer, reglementer, planer, strategier og internkontrolldokumentasjon. I tillegg er det kommunens avvikssystem og system for risiko- og sårbarhetsanalyser.

Viken kommunerevisjon (VKR) gjennomførte i 2021 og 2022 en forvaltningsrevisjon av internkontrollen i Ringerike kommune. Resultatene fra revisjonen viser at Ringerike kommune i stor grad har et etablert system for internkontroll, men at det er områder med forbedringspotensial. I 2022 har kommunen fulgt opp anbefalingene fra revisjonen i sammenheng med resultatene fra Ledelsens gjennomgang.

Kommunedirektøren gjennomførte i april 2022 ledelsens gjennomgang av kommunens internkontroll med påfølgende redegjørelse i kommunestyret jfr. Kommuneloven §25-2. Tiltak etter ledelsens gjennomgang er blitt fulgt opp i organisasjonen.

Mangfold og likestilling

Mangfold og likestilling er forankret i Ringerike kommunes arbeidsgiverpolitikk og i vår lokale lønnspolitikk. Kommunen ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø. I rekrutteringsprosesser oppfordres derfor kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, etnisitet og funksjonsnedsettelse.

I Ringerike kommune er en stor andel ansatte kvinner, 78,40 prosent. Dette nivået har vært tilnærmet det samme de siste årene, se tabell. Når det gjelder fordeling mellom kvinner og menn i ledende stillinger har kommunen en overvekt av kvinner, dette gjelder på alle nivå og gjenspeiler sammensetningen for øvrig.

Kjønnsfordeling	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Antall årsverk	1903,00	1 903,00	1 877,00	1 876,00	1 853,00
Antall ansatte	2226,00	2 244,00	2 253,00	2 292,00	2 290,00
Antall kvinner	1745,00	1 770,10	1 770,00	1 819,00	1 825,00
Prosentvis andel kvinner	78,40 %	78,88 %	78,56 %	79,00 %	80,00 %
Antall menn	481,00	473,90	483,00	473,00	465,00
Prosentvis andel menn	21,60 %	21,12 %	21,44 %	21,00 %	20,00 %
Antall kvinner i høyere stillinger	4,00	5,00	6,00	6,00	6,00
%-andel kvinner i høyere stillinger	44,40 %	55,58 %	66,00 %	66,00 %	60,00 %
Antall menn i høyere stillinger	5,00	4,00	3,00	3,00	4,00
%-andel menn i høyere stillinger	55,60 %	44,50 %	34,00 %	34,00 %	40,00 %

Høyere stilling = Kommuneoverlege, Kommunadvokat, Kommunalsjefer og Kommunedirektør

Ledergrupper	Kvinner	% andel	Menn	% andel	Totalt
Kommunalsjefer	3	50,00	3	50,00	6
Ledere	15	57,69	11	42,31	26
Barnehagestyrere	9	90,90	1	9,10	10
Rektorer	10	71,43	3	28,57	13
Avdelingsledere	69	73,40	25	26,50	94
Fagledere	4	50,00	4	50,00	8

I Ringerike kommunes lønnspolitikk er det nedfelt at det skal være likelønn. Lønnsstatistikken viser at menn, med unntak i stillingskategorien de med 5 årig høgskole ligger over lønnsnivået til kvinner. Forskjellene er i mange tilfeller marginale, men det er en trend i at forskjellene øker ved de høyere lønnsnivåene. Det vil gjennomføres nærmere analyse av lønnsforskjellene i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Analysen vil legges til grunn i forbindelse med generell lønnsfastsettelse og i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger.

Stillingsgrupper	Gjennomsnitt lønn kvinner		Gjennomsnitt lønn menn	
Assistenten	kr	402 938	kr	394 360
Fagarbeidere/hjelpepleiere	kr	454 705	kr	463 448
Sykepleier 3 årig	kr	530 564	kr	538 307
Adjunkt	kr	570 810	kr	582 123
Rådgivere	kr	659 780	kr	661 667
Avdelingsledere	kr	681 376	kr	697 080
Ledere/rektorer	kr	782 523	kr	815 000
3 årig høgskole utdanning	kr	538 110	kr	550 329
3 åringer + ingeniører	kr	535 970	kr	564 578
5 årig høgskole	kr	614 974	kr	612 516